

บทบรรณาธิการ

บทความทั้ง 8 บทความในฉบับนี้มาความหลากหลายในแง่มุมขององค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์เป็นอย่างมากและยังมีความหลากหลายในแง่มุมของผู้ประพันธ์ที่มาจากหลากหลายสาขาวิชาทั้งสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ บทความของ อุเชนทร์ เชียงเสน เรื่อง **ระบอบอำนาจนิยมที่มีการเลือกตั้ง: กรอบแนวคิด การเลือกตั้งในระบบอำนาจนิยม และการควบคุมงบการสำรวจแนวคิด “อำนาจนิยมที่มีการเลือกตั้ง (Electoral Authoritarianism)”** ที่กำลังได้รับความสำคัญจากนักรัฐศาสตร์ในหลายประเทศ อุเชนทร์ พบว่าระบอบอำนาจนิยมที่มีการเลือกตั้งได้รับความนิยมในหมู่ผู้ปกครองในหลายประเทศและแตกกิ่งก้านสาขาของสถาบันและกลไกการเลือกตั้งเพื่อการสร้างความชอบธรรมให้กับผู้ปกครอง ส่วนบทความของ สุกฤษณ์ ปัญญา เรื่อง **แนววิเคราะห์หลังสังคมนิยมและกรณีศึกษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** ศึกษาแนวคิดหลังสังคมนิยมในประเทศที่ปกครองโดยพรรคคอมมิวนิสต์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งนักรัฐศาสตร์ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปเศรษฐกิจและการค้าของกลุ่มประเทศเป็นสำคัญ จนทำให้เกิดข้อโต้แย้งจากนักรัฐศาสตร์สายอาณาบริเวณศึกษาซึ่งให้ความสำคัญกับความหลากหลายในประเด็นการศึกษาในกลุ่มประเทศเหล่านี้

ในขณะที่ บทความในฉบับนี้ยังศึกษาบทบาทของผู้คนที่อยู่ในโครงสร้างส่วนล่างหรือกลุ่มคนที่อยู่ชายขอบทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม บทความของ **มารค ตามไท และงามศุภร์ รัตนเสถียร** เรื่อง **ขบวนการเอกราชใน Catalonia** ศึกษาความเป็นมาและบทบาทของขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องเอกราชในแคว้นคาตาลุญญา (Catalonia) ประเทศสเปน ซึ่งพยายามที่จะแสวงหาพื้นที่ในการเรียกร้องสิทธิของตนเองและผ่านการปราบปรามมาโดยตลอดจนสามารถมีพื้นที่ทางการเมืองในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง ส่วนบทความของ **วัชรารินทร์ วงศ์-ษานิติ**

เรื่อง การปรับตัวและการต่อรองของชุมชนชาติพันธุ์ต่อนโยบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
โดยรัฐ: กรณีศึกษาชุมชนบ้านกลาง และชุมชนบ้านฮ่าง จังหวัดลำปาง ขบวนการเคลื่อนไหว
เพื่อการจัดการทรัพยากรใช้วิธีการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การรณรงค์ในพื้นที่หรือสื่อสังคมออนไลน์
ในการผลักดันประเด็นจนหน่วยงานภาครัฐยอมรับบทบาทของขบวนการในพื้นที่

บทความในฉบับนี้มีการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมที่ได้รับความสนใจจากสาธารณะ เช่น
การพัฒนาเมือง สาธารณสุข การใช้ความรุนแรงในสังคม และความมั่นคงทางอาหาร บทความของ
พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ ชื่อ บทความวิจัยชีวิตของคนจนเมืองหตุระบบ: กรณีศึกษาคนจนเข้าบ้าน/
ห้องในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะที่อยู่อาศัยของคนจนในเขต
กรุงเทพมหานครซึ่งผู้เขียนพบว่ากลุ่มคนจนและคนเข้าบ้านยังขาดความมั่นคงในระบบการเข้าถึงที่
อยู่อาศัยในราคาที่จ่ายได้ ผู้เขียนเสนอให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับที่อยู่
อาศัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้เขียนยังเสนอให้มีการจัดตั้งหน่วยงานระดับกระทรวงที่
เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยโดยตรง ส่วนบทความของ อุดม ทุมโฆสิต จันทรานุช มหากาญจนะ อลงกต
สารกาล สุพัฒน์-จิตร ลาดบัวขาว และ กรณ์ หุวะนันท์ เรื่อง การประเมินผลระบบอภิบาล
ระบบสุขภาพปฐมภูมิของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ได้รับการถ่ายโอนไปสู่องค์กร
บริหารส่วนจังหวัด ปีงบประมาณ 2566 ซึ่งพบปัญหาของการพัฒนาระบบอภิบาลปฐมวัยใน
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและยังอยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาในเชิงรูปแบบและกระบวนการ
มากกว่าการพัฒนาในเชิงสาระของระบบ ดังนั้นการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วน
เกี่ยวข้องในระบบอภิบาลปฐมวัย บทความของ พร ทิสิยากร ธันวัน เจริญไชยเนาว์ เหมือน-
เพชร ราชายนต์ วิษุทธิ์ม เพศยนาวิน และ พิมพ์ประพันธ์ อุไรกุล ชื่อ ความชุก ลักษณะทาง
ประชากรและทางคลินิกของเหตุการณ์สังหารหมู่และกราดยิงในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.
2537-2566 และข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์ทางจิตเวชศาสตร์ เกี่ยวกับการสังหารหมู่และการ
กราดยิงในประเทศไทยช่วง 30 ปีที่ผ่านมาซึ่งพบรูปแบบการสังหารหมู่ เช่น เพศชายมีแนวโน้ม
เป็นผู้ก่อเหตุโดยใช้อาวุธปืนและมีการใช้สารเสพติด หากจะเข้าใจรูปแบบการใช้ความรุนแรงใน
ลักษณะนี้จำเป็นที่จะต้องสร้างฐานข้อมูลและศึกษาเหตุการณ์ในหลากหลายแง่มุมเพื่อกำหนด
แนวทางการป้องกันต่อไปในอนาคต

ส่วนบทความสุดท้ายของ ปียรัตน์ ปั่นลี จากจอบสู่จาน: เชฟส์ เทเบิล การกินอย่างมีหลักการ และภูมิทัศน์อาหารไทย ซึ่งศึกษากระบวนการเดินทางของอาหารจากการผลิตสู่จานและการพัฒนาอาหารโดยการขายรายละเอียดและข้อมูลของที่มาของ อาหารและเชฟ หรือภูมิทัศน์ของอาหาร ดังนั้นการส่งเสริมธุรกิจอาหารจำเป็นต้องคำนึงถึงการพัฒนาเชิงกระบวนการและสาระของธุรกิจโดยภาพรวม

ท้ายที่สุดนี้ ผมขอขอบคุณผู้เขียนทุกท่านที่สร้างสรรค์ผลงานที่มีประโยชน์และช่วยพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาต่าง ๆ ในทางสังคมศาสตร์และเกี่ยวข้องกับมิติต่าง ๆ ของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ผู้ประเมิน (Reviewers) ที่มีความเข้มแข็งในการประเมินและให้ความเห็นต่อบทความทุกบทความอย่างจริงจังและมีประโยชน์ กองบรรณาธิการทุกท่าน (Editorial Board Members) ที่ช่วยเสนอแนะคณะผู้ประเมินในแต่ละบทความซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาบทความ เจ้าหน้าที่วารสาร (Editorial Staff) ซึ่งประสานงานในด้านต่างๆ จนสำเร็จลุล่วง และคณะรัฐศาสตร์ ที่สนับสนุนให้การดำเนินงานของวารสารสังคมศาสตร์เป็นไปด้วยความราบรื่นจนทำให้วารสารสังคมศาสตร์เป็นหนึ่งในกำลังสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับชุมชนวิชาการที่เกี่ยวข้องและสาธารณะต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.ธนพันธ์ ไล่ประกอบทรัพย์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ